

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Izrastki

Skoro na vseh rastlinah opazujemo poleg debela ali stebila in vejice in listja še posebne poganjke ali izrastke, ki pač jemljejo rastlini njej sami potrebno hrano, ne koristijo pa nič, ampak samo škodujejo, ker ovirajo celotni organizem v njegovem razvoju. Take izrastke pameten gospodar poreže in požge, da ohrani pravi rastlini njeno življenjsko silo in moč. Ni pa potrebno, da bi zaradi izrastkov uničil celo rastlino.

Take izrastke opazujemo tudi v javnem življenju. Imamo jih v glavnem dve vrsti: politične in gospodarske.

Mi vsi vemo, ali vsaj domišljamo si, da vemo, kaj so politične stranke. »Politična stranka« je organiziran del naroda, ki stremi za uresničenjem svojih posebnih ciljev v celi državi. Ti strankarski politični cilji pa ne smejo nikdar iti tako daleč, da bi ogražali obstoj in življenje države same, kakor ne smejo nepotrebni poganjki ogražati življenja rastline.

Politična praksa pri vseh za demokracijo še nezrelih narodih nam pa kaže, da grede stranke v svoji slepi zagrizenosti tako daleč, da zlasti v opoziciji pobijajo tudi to, kar mora država imeti, če hoče obstojati kot celota. Taka stranka pa ni več koristen organ javnega življenja, ampak je škodljiv izrastek, ki ga je treba uničiti in zatirati, dokler ljudje ne dosežejo tiste stopinje politične izobrazbe, ki jim omogoča razlikovanje med strankarskimi zahtevami in med državnimi potrebami.

Skoro še hujsi in še bolj škodljivi za celoto so izrastki gospodarskega življenja. Njihovo kvarnost vidimo in čutimo na lastni koži tako kakor menda še nikdar v preteklosti, ker napetost med premožnimi in siromašnimi sloji še nikdar ni bila tako velika kakor je dandanes. Tako razmerje pa ne more biti zdravo, in ne more biti za celoto koristno, če sede eni na polnih žakljih, drugi pa stradajo kruha, obleke in obutve. To ni nikak »red« več, če se zbirajo v blagajni enega samega človeka težki milijoni, ki so v veliki meri plod žuljavih delavskih rok, na drugi strani pa tisti, ki s svojim delom vse te dobrine ustvarjajo, ne dobe za plačilo niti toliko, da bi imeli za neslan krop!

Take izrastke mora moderna država z vso svojo močjo in silo, ki ji jo daje v državi organiziran narod, zatreti in uničiti. Moderna država ni namreč več samo pravna država, in njena naloga ni samo v tem, da skrbi, da se ne krši ta ali oni paragraf, ampak moderna država je v prvi vrsti socialna država, ki mora znati preprečiti mágari tudi s silo vsako prekomerno izkoriščanje enega dela naroda na korist drugega!

Mi se bližamo dandanes z velikimi in naglimi koraki koncu »gospodarskega liberalizma«, to je tistega gospodarskega reda, ki je dovoljeval popolno svobodo izkoriščanja gospodarsko šibkih slojev, samo da je bil varovan pravni videz. Danes ne rečemo več, da je prav in v redu, če gospodar plačuje delavcu komaj po 1 Din na uro, samo ker je delavec na to po-

godbo »prostovoljno« (v resnici pa pod pritiskom lačnega želodca) pristal, pač pa pravimo, da je taka »pogodba« nečloveška svinjarija in državna oblast kot zastopnica volje celega naroda ima ne le pravico, ampak proketo dolž-

nost, da take izrastke na gospodarskem telesu poreže in požge. Posamezen delavec nima moči, da bi si pomagal, pač pa ima to moč država. Če pa bo državna oblast spala, bo izkoristil svojo moč — narod sam!

Kaj hočejo kmetje?

Gospodarska zgodovina nam pove, da so ljudje najprej živeli od lova, potem pa od pastirstva. V tej dobi so se ljudje neprestano selili iz kraja v kraj, ker so iskali nova, izdatnejša lovišča in boljše pašnike. Poljedelstvo pa se je začelo šele takrat, ko je človek po svojih izkušnjah dognal, da se dajo razne »trave« in njihovo semenje — tudi žito je »trava« — pridelovati s sejanjem semena. Ker pa iz semena nova biljka ne zraste preko noči, ampak je treba na pridelek čakati dolge tedne in mesece, so se ljudje — prvi kmetje — naselili na enem mestu in kraju, namreč tam, kjer so seme posejali, in kjer so morali tudi čakati na žetev.

Pri tem je ostalo v bistvu do danes. Če pa hoče kmet dočakati žetve, mora imeti predvsem mir! Kjer je posejal svoje seme, tam hoče in mora kmet tudi ostati, če hoče živeti. Zato se kmet na svojem bivališču zavaruje pred napadi sovražnih ljudi in živali, da si obrani svoj živež in svoje življenje. Kmet torej že po narodi svojega dela ne sili drugam, ampak čaka, da zraste njegova setev in v tem čakanju hoče imeti svoj mir.

Mir je torej osnovna podlaga vsega kmetkega življenja in mir je, tako bi rekli, vsa kmetška »zunanja politika«. Kmet ne napada in ne sili drugam, ampak čaka samo na svoje in varuje le svoje!

Kmet ne sili drugam, kakor to dela moderni kapitalist ali industrijec, ki išče vedno novih virov za svojo podjetnost. Lastnik enega petrolejskega vrelca n. pr. išče vedno nove vrelce ne samo doma, ampak tudi na tujem, dokler ne

spravi vsega petroleja pod svojo oblast! »Kapitalc« je torej že po svoji narodi nenasiten, kapital hoče vedno več, hoče se širiti in večati brez konca in kraja. Zato je kapital vedno nemiren, ker če se drugače ne more širiti, se širi tudi z nasiljem (vojska).

Mirni kmetje, zlasti v rodovitnih krajih, pa pridelajo navadno več kakor potrebujejo za sebe. Na drugi strani pa jim manjkajo obrtni izdelki ali pa take dobrine, ki nam življenje le lepšajo. Te dobrine si pridobiva kmet z zamenjavo (z nakupom in s prodajo) svojega pridelka za izdelke drugih. Ta zamenjava pa mora biti redna, sicer ne pride do svoje prave veljave, in mora biti poštena. Za svoje dobro in pošteno blago hoče tudi kmet dobro in pošteno blago in toliko, da lahko shaja. To se pravi: kmet hoče stalnost, red in poštenje v občevanju in trgovanju s svojimi sosedi. Kmet ne mara nikogar izkoriščati, a se tudi sam ne da izkoriščati!

Nad poštenjem v občevanju s sosedi, zlasti v poslovnem oziru, pa bdi javna uprava. In ker hoče kmet imeti red in stalnost in poštenje, zato zahteva te tri lastnosti tudi od javne uprave. Kmet dobro ve, da mora prispevati tudi za skupnost, vé pa tudi, da v tej skupnosti ne živi on sam, ampak tudi drugi, ki morajo tudi prispevati svoje deleže za skupnost, ne pa on sam! Zato se moder in uvideven kmet ne brani davkov, zahteva pa pravično razdelitev javnih bremen.

Kmet zahteva torej: na zunaj mir, na znotraj pa pravičnost in poštenost. To so glavni stebri vse kmetške politike!

Krvava sobota v Nemčiji

Zarota proti Hitlerju — Voditelji na padalnih oddelkih postreljeni — Hitlerjeva začasna zmaga — Nemorala med voditelji

V noči od preteklega petka na soboto so se odigrali v Nemčiji dogodki, katerih dalekosežnosti danes še ne moremo pravilno preценiti, pa tudi njihovih vzrokov si še ne moremo prav razjasniti. Kar vemo doslej, je to, da so skovali poveljniki Hitlerjevih »napadalnih oddelkov« proti svojemu vrhovnemu voditelju zaroto, za katero pa je Hitler pravočasno zvedel in katero je z moralno pomočjo redne nemške armade z vso strogostjo zadušil v krvi.

V soboto ponoči je Hitler sam z letalom prispel iz Berlina v Monakovo, kjer je osebno aretiriral svojega nekdanjega sotrudnika in vrhovnega poveljnika »napadalnih oddelkov« Röhma. Bivšega kanclerja generala Scheicherja so tudi prijeli kot enega glavnih zarotnikov; ker

pa se je branil z orožjem v roki, so ga ustrelili in ustrelili so tudi njegovo ženo; drugi pa trde, da se je general ustrelil sam. Poleg teh dveh glavnih zarotnikov so dali postreliti še 10 kolovodij zarote, večinoma samih nižjih in višjih poveljnikov »napadalnih oddelkov«.

Po uradnih poročilih je bilo v nedeljo v Nemčiji zopet vse mirno in Hitler je ostal neomejen gospodar Nemčije.

Vzroki zarote

V Nemčiji vladajo že nad 1 leto »narodni socialisti« pod vodstvom Hitlerja.

Narodni socializem v Nemčiji je plod težkih gospodarskih razmer, ki so zavladale v nemški

državi po vojni in ki jih tedanje politične stranke niso mogle nikakor obvladati. Brezposelnost je naraščala, delavske plače so padale in mladi šolanci niso vedeli kaj začeti. Trgovina ni šla in obrt je nazadoval.

Ni torej nič čudnega, če so se nezadovoljneži vseh vrst pridruževali kar v trumah modernemu preroku Hitlerju, ki je z vso demagogijo obljubljal lačnim množicam delo in kruh kakor so ga obljubljali tudi že pred njim socialisti in komunisti, nemškemu narodu kot celoti pa nov ugled v svetu. To je bil Hitlerjev »nacionalizem«.

»Nacionalna struna«, na katero je znal Hitler prav spretno brenkati, mu je pa pridobila naklonjenost nemškega velekapitala in starih plemenitavšev in generalov, da so ga podprli z bogatimi denarnimi sredstvi. S tem denarjem je Hitler organiziral tudi svoje »napadalne oddelke« in jih dobro oborožil. V »napadalnih oddelkih« si je Hitler ustanovil svojo posebno armado, ki šteje danes nad 2 milijona večinoma mladih mož, ki čakajo na obetane jim službe.

Kakor hitro pa je Hitler prišel do moči v državi, se mu je zgodilo to, kar se redno dogaja vsem demagogom: svojih pretiranih obljub ni mogel izpolniti! Storil je res mnogo, zlasti glede pobijanja brezposelnosti, a to je bilo premalo. Vsled tega so začeli nestrpnosti v »napadalnih oddelkih« godrnjati in se zaletavati vedno odločneje v velekapital — to pa je imelo za posledico, da je prišlo v vrstah prej složnih narodnih socialistov do spora med kapitalisti (ki so se skrivali pod krinko »nacionalizma«) in med socialistično navdahnjenimi »socialisti«.

Da prepreči nevarnost odkritega spopada med obema skupinama, je Hitler sklenil »napadalne oddelke« reducirati in sčasoma popolnoma opustiti. Začasno je odredil pa samo »dopust« napadalnih oddelkov in njihovo razoro-

žitev. Proti tej Hitlerjevi nameri pa so se po veljniki napadalnih oddelkov uprli in so sklenili odstraniti — Hitlerja samega! Svojo namero so hoteli izvršiti preteklo soboto — a Hitler je po svojih zaupnikih zvedel pravočasno za vse, kar se proti njemu kuje, in zato se je odločil za končni udarec. Zarota je bila v par urah zadržana v krvi...

Negotovost

Danes nihče na svetu ne vé, kako se bodo razmere v Nemčiji razvijale. Eni sodijo, da pomeni ta, čeprav zaenkrat zadušeni, upor konec hitlerjevstva v Nemčiji, drugi so mnenja, da bo prevladala »nacionalistična« (= kapitalistična) struja, ki bo skušala vsa prizadevanja »socialistov« onemogočiti; tretji zopet napovedujejo, da bodo iz tega spora izšli komunisti kot končni zmagovalci itd. A to so samo ugibanja. Jasno je edino le to, da v Nemčiji še dolgo ne bo prišlo do notranjega pomirjenja. Nemirna Nemčija pa pomenja veliko nevarnost za mir v celi Evropi.

Nemoralni »voditelji«

Hitlerjeva akcija proti upornikom pa je odkrila nenadoma strahotno nemoralno v vrstah narodno-socialističnih voditeljev, ne samo v spolnih zadevah, ampak tudi glede potratnosti in razsipnosti. Pokazalo se je tudi tukaj, da za voditeljstvo ni dovolj imeti le dolg jezik in pa dobro zalogo demagoških fraz, ampak da mora voditelj imeti tudi veliko morale in veliko poštenja in nesebičnosti! Kakor v vsak nov pokret pa so se tudi v Hitlerjeve vrste vrinili ljudje, ki so komaj čakali le na »korito«; ko pa so bili enkrat pri polnih državnih blagajnah, so jih neusmiljeno plenili in prirejali noč za nočjo divje orgije... Tega bo poslej seveda konec.

„Črne srajce“ v Angliji

Tudi v Angliji se širi fašizem — Nezadovoljni »srednji stan«

V Angliji, v domovini demokracije, se širi fašizem — to je najnovejša politična senzacija, ki prihaja iz Anglije. Fašizem sicer v Angliji ni več nov pojav, toda dokler so bile »črne srajce« bolj redke, so se ljudje črnosrajčnikom samo smejali; danes pa je to gibanje tako narastlo, da o njem govori tudi vlada, bistroumni angleški politik Lloyd George pa je napisal o »fašizmu« v Angliji dolg in zanimiv članek, ki ga je objavilo na stotine svetovnih časopisov.

V tem članku smo našli nekaj ugotovitev, ki bodo zanimale tudi naše ljudi; saj imamo tudi pri nas razne pojave in pokrete, ki izhajajo brez dvoma iz istih vzrokov kakor fašizem v Angliji.

Lloyd George (reci: Lojd Zorž) ugotavlja, da trpi tudi Anglija na isti bolezn, na kateri boleha cela Evropa. Fašisti se nabirajo iz vrst brezposelnih, ki ne vidijo nobene druge rešitve več pred seboj, potem iz vrst nezadovoljnih, ki tožijo nad visokimi najemninami, nad zanamarnanjem kmetijstva od strani vlade in nad previsokimi davki. Vsa ta brezupna beda pa je najredovitejšje tlo za revolucionarno mišljenje. Vsa nova generacija pa zahteva soglasno, da se

ti nedostatki in te napake odpravijo ali popravijo.

Za celo Evropo pa je največja nevarnost brezposelna inteligenca. Ta najbolj resno ogroža vsak politični in gospodarski red. Iz vrst takih šolancev prihajajo vedno nove revolucionarne ideje. Proletariat sam še ni napravil nikdar nobene revolucije; upori nastajajo, če se »boljšie ljudje« združijo v stiski s proletariatom. Nekdajni sužnji se niso sami osvobodili, pač pa jih je osvobodil Abraham Lincoln (predsednik Združenih držav okoli sredine prejšnjega stoletja). Večina voditeljev francoske in sedanje ruske revolucije tudi ni bila iz delavskih vrst, ampak so bili šolanci. Boljševizem so ustvarili duševni delavci prav tako kakor italijanski fašizem in narodni socializem je zmagal v Nemčiji, ker se mu je pridružil obupani »srednji stan«, zlasti vseučiliška mladina, ki ne more nikjer dobiti službe.

Stare politične stranke se za vsa ta moderna vprašanja niso brigale in zato so propadle, ker so propasti morale; zato pa išče mladina nova pota in zasleduje nove cilje.

Naš domači trg

Moderno gospodarsko življenje temelji v glavnem na izmenjavi blaga (dobrin). Ljudje potrebujejo za svoje skromnejše ali lepše življenje premmogo stvari, ki jih sami nimajo, pridobijo pa si jih lahko s tem, da dajejo drugim od tega, kar imajo sami preveč, da dobe to, česar imajo sami premalo.

Tu pa nastane vprašanje: Kje naj si poiščejo ljudi, ki imajo drugo blago? Ali z drugimi besedami: Kje naj si poiščejo trg za prodajo svojega in za nakup tujega blaga?

Za izmenjavo blaga sta mogoči dve poti: ali prodajam in kupujem svoje blago doma, torej v domači vasi (deželi, državi) neposredno (sam) ali posredno (preko trgovca), ali pa v tujih krajih in deželah (ta promet posredujejo trgovci).

Dandanes je položaj tak, da poskuša vsaka dežela (država) živeti od tega in s tem, kar ima doma, t. j. vsaka dežela hoče sama sebi »zadostiti« (avtarkija). To načelo se je začelo uveljavljati zlasti po vojni, ki je več kot razločno pokazala, v kakšne stiske pride dežela lahko, če

je le preveč navezana na tuje dobrine in nima doma niti kruha dovolj! Posledica tega stremljenja po »samo-zadostitvi« pa je otežičen izvoz in uvoz iz ene dežele v drugo; otežičiti se da najbolj s carinsko zaščito, ki dostokrat vsako trgovanje med deželami popolnoma zatré.

V tej zadregi si morajo ljudje pomagati z izmenjavo dobrin doma in danes je eno najvažnejših gospodarskih vprašanj, kako razviti domači trg.

V vsaki občini (deželi, državi) vidimo dve gospodarski plasti prebivalstva: ena plast prideluje in izdeluje, druga pa rabi. Kmet prideluje hrano, delavec in obrtnik in uradnik jo rabijo. Obrtnik izdeluje (karkoli), kmetje pa, te izdelke rabijo. Obe plasti sta torej med seboj silno tesno povezani.

Ravno ta tesna povezanost medsebojnih interesov pa kaže, da morata biti obe plasti gospodarsko enako močni, vsaj približno, če se hočeta gospodarsko dopolnjevati.

Kjer so kmetovi pridelki silno poceni in kjer so delavske plače sramotno nizke, tam ne more uspevati obrt ali industrija s previsokimi cenami, ker ne moreta najti kupcev za svoje izdelke. Ravno tako je v obratnem slučaju: kjer je živina predraga, tam delavci in obrtniki ne morejo jesti mesa, ker je predrago in živina ostane neprodana.

Da se torej izmenjava blaga na domačem trgu omogoči, morajo biti cene tu in tam v primernem razmerju in ravno tako zaslužki, če nočemo, da domači trg popolnoma ne zaspi!

Ker pa je večina ljudi prav močno podvržena lakomnosti in pohlepu po prekomernem zaslužku, mora razmerja na domačem trgu urejati država, ki ima dovolj moči za to. Državna oblast določi lahko minimalne plače za delavce, tako da si tudi delavec lahko kupi kos pšenčnega kruha ali mesa in kakšno srajco; državna oblast lahko določa primerne najnižje cene za žito in meso, na drugi strani pa tudi za industrijske izdelke, tako da pride lahko vsak na svoj račun, ne pa, da imajo eni vsega preveč, drugi pa nič.

Kakor pa vidimo, posveča oblast domačemu trgu vse premajhno pozornost, čeprav bi se baš tu vse drugače pokazal njen vpliv in njena moč kakor pa v njeni skrbi za tuja tržišča, kamor moč države ne sega.

Jn zopet Trbovlje?

O nevzdržnem položaju, v katerem se nahajajo nesrečni trboveljski rudarji, smo že večkrat imeli priliko govoriti in vselej smo zahtevali, naj napravi red državna kot nadzorna oblast, ker samo država ima moč, da stre svojeglavost mogočne gospode pri trboveljskem rudniku.

Trboveljska družba pa se še vedno igra z rudarji in z vso javnostjo, češ, kaj nam pa kdo more? In v svoji objestnosti je napovedala rudarjem še novo znižanje že itak beraških njihovih zaslužkov, samo da dvigne dobiček za svoje delničarje na račun izsesanega in izmozganega delavstva, tistega delavstva, ki je kri naše krvi in ki je izšlo po večini iz siromašnih kmet-skih domov!

Da je pri vsakem podjetju mogoča tudi časna izguba, o tem trboveljska gospoda noče nič slišati. Ona hoče le dobiček, dobiček, dobiček, pa magari pogine ves svet z rudarji vred...

Tako daleč pa ne sme priti in zato pozivamo državno oblast znova, naj prime pogumno »bika za roge«, brez ozira na kakšne »vplivne osebe«, na katere se družba skoraj gotovo zanaša, in naj se spomni, da je moderna država v prvi vrsti socialna država, ki nima samo naloge, da štiti z orožniki iz delavstva izsesane milijone v blagajnah delničarjev, ampak mora pred vsem zaščititi življenjsko možnost večine svojega prebivalstva. Kje je sekvester?!

Slepomišenje z delavstvom se mora enkrat nehati! Mi vemo, da je Trboveljska družba močna, še močnejša pa mora biti državna oblast!

Doba političnih pravljic

Predzadnji »Kmetški list« je prinesel uvodni članek o lažnih vesteh in obrekovanjih političnih ljudi ter nasvetoval poštenu javnosti tudi lek zoper to bolezen. Da bi se videlo koliko je ta lek nujno potreben za raznašalce in za javnost samo ter za prestiž in dober glas naše politične zrelosti, hočem navesti nekoliko takih političnih pravljic, iz katerih se vidi ne toliko sama hudobija, nego v prvi vrsti ogromna neumnost, kar nam ne more biti v poseben pomen.

Neki stari latinski pregovor pravi, da se slaba novica širi s tako naglico, da skače od hiše do hiše kar po strehah. Spominjam se slučajev iz mladih let. Obesil se je bil mlad frančiškan, ker se je siromaku omračil um. Navadna življenjska tragedija! Toda nam, takratni zlasti mladi javnosti, ta resnica ni ugajala, nego smo vsi verjeli, da je bil zaljubljen, da so zato predstojniki z njim grdo ravnali, ga pretepali po nečloveško in ga prisilili v smrt. Kako smo jih zato sovražili in kako njega pomilovali! Toda nihče bi nas ne bil prepričal, da je storil dejanje v zmedenosti, nego smo samo vsi verovali v »ljubezen«.

V Ljubljani pri Giontiniju je bil razstavljen mlad umetnik svojo sliko z naslovom »Prostitucija«. Zamislil si je svojo snov tako, da je simbolično upodobil prostitucijo v podobi lepega, mladega ženskega telesa z grozno režečo mrtvaško glavo. Resnično jako posrečena misel! In romala je tja cela Ljubljana. Ko pa so prišle tja mame in tetke iz Trnovega in Krakovega ter od Sv. Petra in od Kurje vasi pa notri do Posavja in Rudnika, potem to ni bila več simbolična podoba prostitucije, nego prava pravcata Rotšildova hči, ki ima 100 milijonov forintov dote in išče po celem svetu moža, pa jo navzlic velikim doti nihče ne mara! Pisali so časopisi, pojasnjevali pametni poedinci: vse zastoj, je ta je Rotšildova hči!

Zloba v politiki

Še z večjo trdovratnostjo vztraja javnost na zlobnih vesteh o političnih možeh. Saj mora biti še vsem v spominu, kaj je vedela slovenska govorica o dr. Šušteršiču o prevratu leta 1918. »Pokradel je milijone iz deželnih blagajin in odnesel na Tirolsko, kjer sedaj uživa in se smeje mam zabitim Kranjcem« —. Ko sem nekaj let pozneje s težko borbo temu možu (o tem bodo našli v moji zapuščini kakih 10—12 njegovih pisem zanimive vsebine) omogočil povratek v domovino, po kateri je tako živo hrepenel in kjer je tudi kmalu umrl, ni bilo naravno od tistih »milijonov« ostalo niči za pogreb. Toda še do danes nisem slišal iz nobenih ust obžalovanja: »Krivico smo mu delali!« Je torej dolžnost politika, da obrekovanja lahko in mirno prenaša.

In dr. Krek? Ali se ga ni hotelo predstaviti če ne za navadnega vlačugarja, pa vsaj za velikega babjeka, kateremu je vse politično, gospodarsko in socialno delo tako nekaj postranskega, a zabava prvi in edini cilj življenja? Dasi že od takrat vsi vemo, da obrekovanja vselej končno škodujejo le obrekovalcem, vendar se nič izučili nismo. Po vojski se je vsled padanja morale vse to povečalo v kubiku. Nikomur ne prizanaša. V beograjski državni bolnici je zaposlenih 106 usmiljenk, Slovenk iz reda Sv. Vincencija Pavlanskega. Vzorno živé in vzorno delajo in Slovenci smo lahko ponosni nanje. Kot minister socialne politike sem jim bil na njihovo prošnjo dovolil, da so smele ostanke kruha, ki bi jim ostajal od prehrane, nositi v svojo hišo na Čukarici in tam deliti med reveže. Pa sem iz previdnosti odredil, da je vratar vsak dan pregledal, pretehtal in vse točno zabeležil. Zato vem, da niso pošiljale tja samo ostankov, nego da so si tudi odrgavale od ust. Gotovo vzvišen, plemenit vzgled krščanske ljubezni in naj mi te dobre slovenske žene v njihovi skromnosti ne

zamerijo, da to serviram slovenski javnosti. In kako jih je človeška zloba za to poplačala? Obdožila jih je tatvine! Ne samo tatvine, nego so se našle propalice, ki so jih skušale osumniti celo nemoralnega življenja. In če ne more ubožati obrekovanju uboga usmiljenka, ki takorekoč izsuši svoje zemeljsko življenje v ljubezni do Boga in svojega bližnjega, kaj naj porečemo mi navadni politični delavci, ki smo tolikim in tolikim na potu?

Stare in nove bajke

Zato mene osebno vse te bajke, več ali manj neumne, puste hladnega, škodujejo pa delu, katero opravljam. Saj je bilo tako vedno. One iz let 1921. in 1922. pa 1926. so že večinoma pozabljene, toda sledovi so še vedno najti v glasilih tedanjih političnih nasprotnikov. Najnovejše so pa te-le: Moja hčerka je nosila milijone v Švico. Po eni verziji 80, po drugi 40, po tretji pa celo »samo« 8 milijonov. Da je stvar vsaj malo pikantna, pravijo »očevdci«, da jih je nosila v hlačah. Financar pa jo je na meji vjel in vse zaplenil. Da bi hudobni obrekovalec vsaj malo pomislil, kakšno satisfakcijo mi daje s svojo hudobno neumnostjo! Milijoni so bili ukradeni od države, kajpak, in financar jih je zopet izročil državi. Torej škode nisem napravil, samo poskus! Kako milostno vendar! Druga je ta-le: Po Švici kupujem vile in hčerkam dajem milijonske dote. Pa ga ujamem in postavim pred sodišče; pa ni vil ne milijonov, ostanejo

samo solze nedolžnih zapeljancev. Tretja pa je že bolj pikantna: Da sem imel uradnico v ministertvu, ki je kar sama dajala apoteke in sicer včasih po 100.000 dinarjev, včasih pa kar dve za tisoč dinarjev. Kakor je pač cvetela kupčija. Podpisovala je kar sama za mojim hrbtom in brez moje vednosti. In zdaj da me preveč ne izda, jo bom vzel za ženo. Sem sicer oženjen, ali se bom ločil itd., ker je pač taka moda posebno v Beogradu. Vse tako do pičice natanko so se pogovarjale plevice, ko so plele pomladno peso. Plevicam pa človek še lahko smehljaje odpušča bolno fantazijo. Toda se dogajajo težje stvari. Povedali so mi na Gorenjskem, da, ko so zvedeli v neki vasi v okolici Kranja, da bom govoril v Naklem, pa je vzkliknil brihtni mežnar: »Ja, kaj ta, ki je pokradel toliko milijonov, še prihaja na shode?!« — In zraven stoječi kaplan se je zadovoljno in srečno zakrohotal...

V Sloveniji smo dobili celo »politikec«, ki tako robo prodajajo na shodih. In završavajo svoje govore z običajno floskulo: kdor ne verjame, naj toži, na sodišču bomo vse dokazali. Dasi je to očita in najcenejša potegavščina ubogega poslušalca, on celo ploska in pritrjuje, da bo »od nekdaj prišlo boljše«.

Ali ni poslednji čas, da se dvignejo vsi še resnično zdravi elementi in se postavijo složno na branik morale, javnega in zasebnega poštenja? Obrekovanje je negacija, torej skupno zlo obrekovalcev in obrekovanih. Bedasto je od tega pričakovati kakršenkoli političen kapital, kajti zlo je zlo vseh in iz zla se ničesar dobrega napraviti ne more.

Ivan Pucelj.

XII. redni občni zbor „Ekonomna“ osrednje gospodarske zadr. v Ljubljani

Ob prav številni udeležbi članstva se je vršil dne 27. junija t. l. XII. redni občni zbor »Ekonomna« osred. gospodarske zadr. v Ljubljani. Predsednik g. inž. Franc Zupančič je otvoril občni zbor točno ob 11. uri dop., podal predsedniško poročilo ter pojasnil današnji gospodarski položaj. Predvsem je omenjal, da je nujno potrebno znižanje obrestne mere, kajti kapital je predrag in tudi carinska politika bo morala zavzeti drugačno stališče, da bo omogočeno našemu izvozu do kakršnegakoli izboljšanja. Nato je predsednik bodril navzočne zadrugarje k nadaljnjemu in vztrajnemu delu za »Ekonomna« kot gospodarsko centralno zadržno ustanovo.

Obširno poročilo o poslovanju in računskem zaključku za preteklo poslovno leto je podal ravnatelj g. Anton Soršak. Iz njegovega vsestransko zanimivega poročila poszemamo, da se je delokrog »Ekonomna« v letu 1933 vsestransko zelo razširil. Posebne omembe je zlasti vreden izvoz goveje živine v Avstrijo, za katerega so se zadrugarji najbolj zanimali. Da so bile cene živini v preteklem letu kolikor toliko živahne in čvrste gre v veliki meri zasluga »Ekonomu« in »Kmetijski družbi«, ki sta skušala vzdržati na sejmih ceno na čim višji stopnji.

Atentat na Ghandija

Na znanega voditelja Indijcev, ki se bore za svojo neodvisnost od Anglije, so napravili neznan ljudje v najnovejšem času že dva atentata. Enkrat so vrgli bombo proti njegovemu avtomobilu, ki pa ni zadela, drugič so pa napravili atentat na vlak, kjer je Ghandi le po naključju ušel smrti.

Ugodna žetev

Kakor poročajo iz Novega Sada, obeta biti letošnja žetev v Vojvodini (Banatu) ugodna, čeprav se je začela v bolj slabem vremenu. Spočetka je povzročala suša precej skrbi, kasneje pa je deževno vreme položaj izboljšalo.

Skupni promet je znašal Din 21.405.299¹⁸. Bilanca izkazuje z dnem 31. decembra 1933 Din 13.042⁸⁹ čistega dobička. Ta pribitek se je glasom skupne seje načelstva in nadzorstva dotiral rezervnemu zakladu za zgube pri blagu vsled padca cen in rezervnemu zakladu za zgube pri blagu vsled poškodbe blaga. Na zadržne deleže pa izplača 6% obresti. Celokupni rezervni zaklad je narastel na približno Din 200.000[—], kar je posebno v današnjih težkih časih samo pozdraviti.

Po poročilih, ki jih je podal g. ravnatelj, so se vršile volitve načelstva, v katero so bili soglasno izvoljeni: Za predsednika: inž. Franc Zupančič, Ljubljana; za podpredsednika: Ivan Rus, Grosuplje; za odbornike: Ivan Ažman, Hraše; Avgust Kanc, Podsmreka; Aleksander Majcen, Mokronog; Jakob Modic, Brest; Alojzij Bregar, Sv. Lovrenc; Ivan Remškar, Log; Jernej Grad, Dragomelj; Albin Prepeluh, Ljubljana; Ivan Škerlj, Savlje.

Pri slučajnostih so se izmenjale med zadrugarji razne gospodarstvu koristne misli, nakar je ob 1. uri predsednik zaključil lepo uspeli občni zbor.

Splošno sodijo, da bo žetev dala v Sremu na 1 oralu zemlje po 7 meterskih stotov pšenice, v južni Bački po 9, v severni Bački po 10, v Banatu pa po 6—7 stotov žita.

Te številke utegnejo biti v splošnem ugodne, so pa naravnost porazne, če jih primerjamo z ustrežajočimi številkami v drugih državah. Tako je znano, da pridelajo v napredni Belgiji na 1 oralu po 25, pa tudi do 40 centov žita in celo v peščeni severni Nemčiji po 25 do 30 q!

Te številke nam torej kažejo dovolj jasno, kako smo v pridelovanju žita še zaostali!

Treba bo še mnogo napora in še več pouka in stroškov, da bomo dosegli uspehe, s kakršnimi se že danes ponašajo države, ki niso tako izrazito agrarne kakor je naša.

Kmetška mladina

5. avgusta

bo desetletnica obstoja in borbe Zveze kmetških fantov in deklet za vstajenje in osamosvojitve kmetške mladine v lastni organizaciji. Ta dan bo Zveza proslavila z veliko prireditvijo, čije točen program bo pravočasno razposlan. Četrtrinška vožnja je zaprosena. To bo dan organizirane kmetške mladine, dan velike kmetške misli, katerega naj počasti vsak njen prijatelj z osebno udeležbo. Prijavite se in na svidenje!

★

»Gruda«. Tudi naše glasilo »Gruda« name-rava na dostojen način proslaviti desetletnico obstoja zveze kmetških fantov in deklet in iz-ide zato v znatno povečani dvojni številki ko-nec tega meseca. »Gruda« bo vsebovala poleg številnih člankov, dopisov in notic ter leposlov-ja — kot to običajno prinaša — tudi obširni pregled o desetletnem delovanju zveze ter druge na dosedanje zvezino delovanje se nanašajo-če članke in posebno dijaško prilogo. Opozar-jamo na to zanimivo dvojno številko, ki jo mo-ra imeti vsak naš zaveden fant, pa tudi dekle! Uprava »Grude« želi omogočiti tudi tistim, ki niso stalni naročniki, nabavo te jubilejne šte-vilke in je zato povabila naklado. Naročila spre-ja uprava »Grude« v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1, kjer dobite tudi vse ostale informacije.

Ig pri Ljubljani. Tukajšnje Društvo kmet-ških fantov in deklet je sklenilo na svoji zadnji seji, da priredi s sodelovanjem Ižanskega okrožja ter ljubljanskega pododbora Zveze sredi avgusta **konjsko dirko**, nakar opozarjamo že sedaj vse naše tovariše, ki bi želeli pri dirki sodelovati, da se prijavijo društvenemu odboru na Igu. Cela prireditev ima namen propagande za pospeševan-je konjereje v našem okraju.

Sv. Peter na Medvedjem selu. 24. junija je priredilo Društvo kmetških fantov in deklet tek-mo koscev, združeno z gozdno veselico. Kljub nestrpni protipropagandi, celo v cerkvi, se je zbrala na tekmovalnem prostoru velika množica občinstva. Poleg sreskega načelnika dr. Maraža, ki je prevzel pokroviteljstvo tekme, so posejili lepo prireditev številni ugledni gostje, med nji-mi načelnik kmetijskega oddelka banske uprave inž. Zidanšek, banovinski svetnik g. Florijan Gajšek, starešina šmarskega Sokola g. dr. Hraš-vec, skoro polovica predsednikov občin iz šmar-skega sreza na čelu z društvu izredno naklonjen-im predsednikom domače občine g. Edvardom Zupancem. Posebno številno je bilo zastopano učiteljsvo, ki je duša mladinske kmečke iz-obrazbe. V pestrem sprevedu, ki se je formiral pred narodno šolo, so korakali kosci tekmovalci, šolska mladina z lesenimi kosami in grabljicami in dekleta v okusnih dečvah. Na čelu pa je kora-kala odlična godba šmarskega Sokola pod vod-stvom spretnega dirigenta g. Ropreta. Na tekmo-vališču se je po izpodbudnih nagovorih predse-dnika društva tovariša Janka Otorepca, pokrovi-telja sreskega načelnika gospoda dr. Maraža in zastopnika Zveze kmetških fantov in deklet tov. dr. Stanteta pričela tekma. Ocenjevalna komisi-ja, ki ji je predsedoval ekonom zdravilišča Roga-ške Slatine g. Novak, je prisodila prvo darilo (srebrno uro, poklonitev narodnega poslanca g. Vekoslava Spindlerja) mlademu tekmovalcu tov. Zabavu Lojzetu. Pred razdelitvijo nagrad sta nagovorila tekmovalce načelnik g. inž. Zidanšek in ekonom g. Novak. Veselica po tekmi v gozdu poleg tekmovališča je bila spretno aranžirana. Neumornemu predsedniku društva tov. Otorepcu se mora samo čestitati. Poročilo bi ostalo nepo-

polno, če bi ne omenili še treh požrtvovalnih činiteljev. To so gg. Boršič Vinko, posestnik iz Št. Petra, ki je prepustil društvu za tekmo svoj travnik, Grilec Josip, gostilničar iz Grlič, ki je prepustil koncesijo za veselico, in Manguč Ivan, posestnik iz Kačjega dola, ki je odstopil za vese-lični prostor svoj lep gozd. Vsem najlepša hvala.

Dramlje. Že šesto leto naše Društvo kmet-ških fantov prav uspešno deluje. Da je članstvo zavedno kmetško, je pokazala tekma koscev, ki se je vršila v nedeljo 3. junija t. l. Kljub vre-menu, ki nam je ves teden delal strah, je bilo v pestri povorki nad 500 ljudi, zlasti veliko to-varišev in tovarišic iz Ponikve in Št. Jurija ob južni žel. — Predsednik je otvoril zborovanje s toplimi pozdravi vsem, posebno pa zastopnikom sosednjih tov. društev. Zupan tov. Mastnak pa je vzpodbujal mladino k složnemu delu. Tudi tov. Podgoršek iz Ponikve in šol. upravitelj Povh sta v svojih govorih poudarjala, da je le v orga-nizirani in odločni mladini upanje za boljšo bo-dočnost. — Proti koncu julija priredi ženski od-sek našega društva prvo razstavo cvetic-lončnic. Najlepše skupine bodo nagrajene. Ob tej priliki bo tudi predavanje strokovnjaka o gojenju lončnic.

Gora pri Sodražici. V nedeljo, dne 8. julija t. l. bo priredilo novo ustanovljeno Društvo kmetških fantov in deklet na Gori pri Sodražici tekmo koscev. Ob pol 2. uri popoldne bo zbira-lišče pred šolo, nato odhod v povorki z godbo na pihala iz Starega trga na tekmovališče. Po končani tekmi se bodo razdelile nagrade, nato pa bo veselica pri šoli. Vabimo vse prijatelje kmetške mladine, da se te naše prve prireditve udeležijo.

Grahovo pri Cerknici. Kažipot k pravici, slogi in svobodi naših vasi so naša Društva kmetških fantov in deklet s svojim izobraževal-nim delom, s tekmami koscev, žanjic itd. — Pre-teklo nedeljo dne 24. junija smo se prvič poka-zali javnosti s prireditvijo tekme koscev. Nad vse lep prizor je bil, ko je korakalo v strumnem koraku na tekmovališče šestnajst krepkih fan-tov, veselo vriskajoč in zavedajoč se, da je le od žuljev naših rok zavisno življenje slehernega zemljana. — Prireditev je uspela nad vse do-bro, tako v pogledu izvedbe tekme, kot tudi udeležbe občinstva, ki je z zanimanjem sledilo prireditvi. Pred tekmo je nagovoril tekmovalce društveni predsednik tov. Debeve, za njim pa šol. upravitelj tov. Franc Mercina. — Po tekmi je sledila razdelitev nagrad, nakar smo v veselih urah preživali naš mladinski praznik s sklepom, da drugo leto priredimo z vsemi sosednjimi to-variši veliko pododborovo tekmo koscev ob vznožju Cerkniskega jezera. — V drugi polovici julija pa priredijo naša dekleta pododborovo tekmo žanjic, združeno z veselico, ki bo še veli-častnejša manifestacija kmetškega dela in kmet-sko-mladinskega pokreta na Notranjskem.

Sv. Lovrene v Slov. goricah. Naše društvo kmetških fantov in deklet priredi na nedeljo dne 15. julija t. l. ob 3. uri popoldne svojo prvo tekmo žanjic pri tov. Podhostniku v Juršincih, od koder bo odhod povorke že pred tretjo uro na bližnjo njivo tov. Podhostnika. Po tekmi se bo vršila vrtna veselica z godbo in plesom isto-tam. — Prosimo vse naše tovariše in tovarišice sosednjih društev, kakor tudi tovariše iz sosed-njih vasi, da se te naše prireditve v čim večjem številu udeležijo, kajti potrebno je, da se čim bolj spoznamo ter tako v skupnosti pospešujemo razvoj naših društev tudi v prelepih Slovenskih goricah.

Zavodnje pri Šoštanjju. Naše mlado komaj ustanovljeno Društvo kmetških fantov in de-klet se vedno bolj užiavlja in zaveda svoje dolžnosti, akoravno ima okoli sebe vse polno nasprotnikov. Pojavile so se celo osebe, ki nas nazivljajo »Bolševike«. Sicer bi jim lahko zavezali jezike, pa se nam ne vidi vredno, ker dobro poznamo te užaljene strastne po-litkarje in razdirače. — Tako so postali po volitvah tudi nasprotni raznim organizacijam, ka-kor: Sadjarskemu in vrtnarskemu društvu, Ga-

silnemu društvu in Pomladku Jadranske straže. Teško je delo na tem polju, a kljub temu se ne ustrašimo ter bomo delali še z večjo vnemo. Našim nasprotnikom pa povemo javno, da se jih ne bojimo, čeprav skušajo preprečiti na razne načine naše delo. — Dne 29. junija na dan farnega patrona je uprizorilo naše društvo v prostorih tuk. šole igro - burko v treh dejanjih »Izgubljeni in zopet najdeni mož«. Režiral je šol. upravitelj tov. Tvrdy Maks, za kar se mu najlepše zahvaljujemo. Na programu za tekoče leto pa imamo tudi tečaj za nadaljnjo izobrazbo naše mladine. — Na delo, torej za blagor nas in domovine!

Gora pri Sodražici. Radi številnih priredi-tev sosednjih tovariških in prijateljskih društev smo z njimi v sporazumu preložili termin naše tekme koscev tako, da bomo imeli našo priredi-tev v nedeljo, dne 15. t. m. Vabimo vse na to našo prvo veliko tekmo v kmetškem delu, pose-bej pa še vse številne prijatelje in tovariše so-sednjih društev, ki smo jim napravili uslugo s preložitvijo naše tekme. Spored ostane isti.

Blake. Slabo vreme nas je prisililo prelo-žiti našo tekmo koscev na nedeljo 8. julija t. l. Vabljeni vsi tovariši in prijatelji kmetško-mla-dinskega pokreta!

Škofja vas pri Celju. Tekmo koscev, ki bi se imela vršiti preteklo nedeljo, smo radi de-ževnega vremena preložili na prihodnjo nedeljo, to je dne 8. julija t. l., na kar opozarjamo vse naše tovariše in prijatelje. Torej v nedeljo vsi v Škofjo vas pri Celju!

Priprave za svečano proslavo desetletnega obstoja Zveze so v polnem teku. Radi obširnosti se je delo porazdelilo na razne odseke, katerih naloga je pripraviti vse, da bo proslava res ve-ličastna.

Proslave se udeležijo tudi zastopniki bratskih organizacij iz drugih slovanskih držav; zato ape-liramo na vse ljubljanske prijatelje in tovariše, ki bi mogli in hoteli sprejeti na stanovanje kak-šnega gosta, da nam blagovolijo to čimpreje sporočiti.

Stanovanjski in prehranjevalni odsek, ki mora preskrbeti številnim udeležencem hrano po primerni ceni in stanovanje, uljudno prosi vse one, ki se bodo udeležili slavja in ki žele, da jim Zveza preskrbi hrano ali stanovanje ali oboje, da mu to čimpreje javijo. Vse podrobno-sti bo odsek pravočasno sporočil.

Naredba za preva- žanje čebel na ajdovo pašo

Ban dr. Marušič je izdal za pospeševanje čebelarstva na podlagi zakona o notranji upravi naredbo o prevažanju čebel na ajdovo pašo, ki določa, da mora oni, ki namerava čebele pripel-jati na ajdovo pašo, to prej prijaviti oni občini, v katero namerava prepeljati čebele. V prijavi mora točno navesti število panjev in prostor, kjer jih namerava postaviti. Obenem mora ob-čini naznaniti svoj točen naslov ali naslov svo-jega pooblaščenca in kraj, kjer ima čebele, ka-dar jih nima na paši. Čebelarji morajo dovoz čebel prijaviti do 1., odnosno 20. julija. Občina sme na zahtevo čebelarke družnice ali doma-čih čebelarjev prepovedati dovoz. Pred 10. av-gustom se čebele ne smejo pripeljati na ajdovo pašo, odpeljati pa se morajo najkasneje do 20. septembra. Čebelar mora najkasneje tretji dan po dovozu občini javiti število pripeljanih pa-njev. Da se zabrani ropanje, je v času od 10. avgusta do 20. septembra vsem čebelarjem pre-povedano točenje medu. Dovoljeno je le odvzeti polno satje in ga nadomestiti s praznim. Kršitve te naredbe se kaznujejo z denarno kaznijo od 10 do 1000 Din. Naredba je stopila že v veljavo.

Pristopajte h Kmetijski Matici.

To se mora nehati!

Še ko so bili boljši časi nismo imeli denarja za proč metati, še manj pa ga imamo danes, ko ni niti za najnujnejše življenjske potrebe. In vendar še danes gojimo na svoji koži pijavke, katere nam sesajo kri toliko bolj, kolikor manj je imamo!

Poglejmo samo način, ki se ga poslužujejo razne zavarovalnice. V dobri veri, da boš vsaj mogel misliti na postavitev novega poslopja, če ga vpepelj požar, se zavaruješ za temu odgovarjajočo vsoto (običajno pa le preniko). Ko plačuješ leta in desetletja je vse v redu — ko pa nekoč, tu pa tam, le izbruhne požar in ti nepričakovano potisne v roko zavarovalno polico, da ž njo hitiš pred obličje onega, ki te je optovano nagovarjal, da povešaj svoje zavarovanje, ti ta isti v tvoje neprijetno razočaranje (v precej manj prijaznem tonu kakor drugokrat) kratko pove, da ne dobiš niti polovico tega, kar si bil zavarovan. Skrivnostno ti le namigne, da boš to dobil takoj izplačano, če na svoje stroške objaviš v časopisju zahvalo, v kateri izjavljaš, da si dobil vse v redu izplačano in da ta zavod vsakomur najtopleje priporočaš...

Če ti cela stvar le neče v glavo, pa se predrzneš prositi točnejšega pojasnila; zakaj in kako je mogoče, da ne dobiš zavarovalnine od iste vsote, od katere si dolga desetletja plačeval zav. premije, ti blagohotno pojasni, da se po zakonitih določilih odpisuje letna amortizacija po

1 odstotek in ker je bila tvoja pogorela stavba stara n. pr. že 160 let, pravzaprav že pred 60 leti ni bila nič več vredna. Ko se po nekratnem debelem gledanju le zaveš, da ne sanjaš, ampak, da imaš pred seboj živo uradno osebo, ki ti na začudenje pravtako ponovi drugič in tretjič, končno ne veš ali si postal neumen sam, ali je znorel ves ostali svet... Stavba, ki bi bila brez požara služila svojemu namenu še enkrat toliko časa kakor doslej — že pred toliko časa pravzaprav ni bila že ničesar več vredna?!

»Zakaj pa mi tega niste povedali takrat, ko sem se pri vaši zavarovalnici zavaroval — ampak ste me venomer nadlegovali, naj zavarovanje povešam,« ti bruhne iz ust. Uradnik pa te prav hitro pomiri s pretnjo, da bo poklical stražnika, da ti pomiri kri, če se prav hitro ne vdaš v svojo usodo in mirno ne zapustiš urada te »blagodejne ustanove«.

Ta slučaj pa ni osamljen. Na ta način se je že izmolzlo iz našega preprostega in prepoštenega naroda milijone in milijone. Kdor pa tega ne verjame, naj samo stopi okrog onih nesrečnežev, ki so v dobri veri plačevali letne zav. premije, ko so pa pogoreli, pa so objavljali časopisne zahvale, istočasno pa stisnjenih pesti in z gnjevom v srcu preklinjali moderno uderuštvo — kateremu niti ne smejo reči oderuštvo...

Franc Jenko, kmet iz Mavčič.

Neverjetna posurovelost

Pretepi ob sobotah in nedeljah in ob raznih »veselicah«, sejnih in sličnih priložnostih so pri nas postali že kar nekaj vsakdanjega. Enkrat zapoje svojo pesem nož, drugič kol, tretjič revolver, ali pa zaigra kar cel pretepaški orkester in — nikom ništa, kakor pravijo Srbi. Samo preiskave, potem krajši ali daljši zapor — ljudje pa žive mirno dalje, kakor da se ni zgodilo prav nič...

Tako topi in brezčutni smo postali!

Zato se pa pameten človek ne more čuditi, če postajajo razmere vedno hujše; tako huđe, da bi človek mislil, da živimo nekje med ljudje in ne v »kulturni« deželi!

Preteklo nedeljo n. pr. so imeli gasilci v Uršnih selih pri Novem mestu svojo običajno letno veselico. To je nekaj navadnega. Tudi to je znano, da se udeležujejo takih prireditev tudi ljudje iz sosesčine — zakaj pa ne? Ni pa bila navada doslej, da prihajajo na take veselice fant-

je že kar z namenom, da se bodo preteпали! To pa se je tukaj zgodilo.

Na veselico je namreč prišlo 9 fantov iz Laz pri Črmošnjicah, ki so že pri prihodu govorili, »da morajo enega ubiti! In res so okoli 11. ure zvečer napadli podivjanci mirnega poštarja Jožeta Kobeta in Andrej Štrikli, sin veleposestnika (!) je poštarju razbil s 70 centimetrov dolgim polenom, ki ga je bil prinesel s seboj (!) lobanjo tako, da so se mu usli možgani, neki drugi »fant« pa je porinil že na tleh ležečemu poštarju še nož v trebuh...

To so »fantje od fare«, kaj?!

Taki dogodki se pri nas vedno češče dogajajo. To živinsko posurovelost pa je treba preprečiti za vsako ceno, magari tudi z najostrejšimi sredstvi! Če bodo podivjanci enkrat čutili, da je tudi zanje zraslo zdravilo, bodo kmalu hladnejši; tudi najbolj divji pretepači bodo pohlevni kot ovce, če bodo slišali obsodbo: 10 ali pa 20 let! Škoda takih surovin ni!

Zakon za pobijanje spolnih bolezni — uveljavljen

Od 1. julija dalje se ne more nihče poročiti brez zdravniškega spričevala!

S 1. julijem t. l. je stopil v veljavo zakon o pobijanju spolnih bolezni, ki ga je parlament sprejel in vladar podpisal, ko je bil minister za ljudsko zdravje Ivan Pucelj.

Ta zakon je za Dravsko banovino še posebne važnosti, ne samo zaradi pobijanja kužnih spolnih bolezni, ampak tudi zaradi žalostne usode stotin slovenskih deklet, ki jih ni doslej štivil noben zakon.

Ne bomo tu navajali podrobnih določil za bolnike in zdravnike, ki jih nalaga novi zakon enim in drugim. Naj zadostuje le to, da se mora vsak bolnik z eno ali drugo boleznijo, ki jih našteva zakon, javiti zdravniku, ki mora voditi o vseh bolnikih natančen tajni zapisnik. Zdravljenje (in sicer tudi starih, ne samo svežih bolezni) je brezplačno (pri okrajnih, občinskih in drugih javnih zdravnikih, v bolnišnicah itd.).

Pri nas sicer tako priljubljeno »tajno« zdravljenje zakon strogo kaznuje!

Najvažnejša pa je tista določba novega zakona, ki veleva, da mora vsak moški, ki se hoče poročiti, prinesiti župniku (pri civilnih porokah sodišču) ne nad 8 dni stare spričevalo, da je spolno zdrav. Ženska pa, ki stopi v zakon, dasiravno vé ali bi mogla vedeti, da je bolna, bo kaznovana po zakonu. Kaznovan bo tudi duhovnik, ki koga poroči brez zdravniškega spričevala.

Kazni za tiste, ki se ne bi ravnali po tem zakonu, so stroge, toda potrebne, kajti dognano je, da je pri nas okoli 70 odstotkov slepcev, ker so bili njihovi starši bolni. Tudi v umobolnicah vidimo žalostnih posledic teh bolezni dovolj.

Prostitucije same seveda novi zakon ne bo zatrl; mnogo bo pa že storjenega, če se bo dalo to zlo vsaj omejiti, zlasti še njegove žalostne posledice.

Dopisi

★

Šmarje pri Jelšah. Občinske volitve so se izvršile v naši na novo komasirani trški občini dne 24. t. m. Predsednik občinske organizacije JNS in dosedanji župan g. dr. Viktor Lorgjer je z ozirom na veliko in odgovorno delo, ki čaka občino v bližnji bodočnosti, skušal pritegniti vse sloje prebivalstva k aktivnemu sodelovanju. Dasi nosi trg kot tak ogromno večino vseh bremen, je vendar pri zadevnih pogajanjih nudil bližnji okolici, ki spada pod trško občino, tretjino vseh mandatov v občinskem odboru. Toda gotovi ljudje, ki so vse drugo prej nego priljubljeni in ki so se že davno onemogočili s svojim javnim delom, so pa tudi nepomirljivi nasprotniki solidarne in stvarnega dela, so stavili zahteve, ki so bile nesprejemljive. Vendar pa se je g. dr. Lorgjerju kot nosilcu liste, za katero se je že vnaprej s podpismi izjavila ogromna večina trškega prebivalstva, posrečilo sestaviti pametno sporazumno listo in tako v kali onemogočiti poskuse teh častihlepni nemirnežev, da bi sploh mogli sestaviti kako drugo listo. Kljub agitaciji nepomirljivih za abstinenco je pri volitvah 24. junija glasovalo 68 % vseh volilcev za listo dosedanjega župana g. dr. Lorgjerja, dočim je 9 % volilcev, ki bi bili gotovo tudi volili, moralo izostati, deloma radi odsotnosti, premestitve itd. K lepemu uspehu stvarnega in nesebičnega dela moremo samo čestitati v prepričanju, da bo gospod župan tudi v bodoče znal okrog sebe združiti vse pozitivne elemente brez ozira na nekdanje politične orientacije v pozitivnem delu za gospodarski napredek in razvoj občine!

Obsodba bivšega oblastnega poslanca. Eden najbolj nepomirljivih in najbolj zagrizenih stebrov nekdanje SLS, bivši oblastni poslanec in oblastni odbornik, bivši načelnik Sreskega cestnega odbora v Šmarju g. Ivan Turk iz Lešja, je bil pri okrožnem sodišču v Celju 26. junija radi raznih nedopustnih manipulacij, ki jih je zagrešil kot bivši načelnik Sreskega cestnega odbora povodom gradnje nove občinske ceste Belo — Zibika, obsojen na en mesec dni strogega zapore in na enoletno izgubo častnih pravic. Obsodba je brezpogojna. Turka je zagovarjal vodja pisarne dr. Ogrizka v Celju, dr. Likar. Tako je tega demagoga, ki je eden glavnih krivcev političnega sovraštva v šmarskem srezu in ki je tudi pri lanskih občinskih volitvah pokazal skrajno nestrpnost, hoteč za vsako ceno postati župan občine na sedežu sreza in s tem zopet načelnik sreskega cestnega odbora, zadela prva obsodba. Vendar je to šele začetek konca njegove slave, ker so v teku še nove afere. Božji mlini meljejo počasi, pa zanesljivo! Značilno pa je, da je prišel g. Turk prvi pod »veliki valjare pravice, s katerim je še nedavno kot član pripravljalnega odbora bojovnikov na bojovniškem shodu v Šmarju z govorniškega odra grozil drugim!

Požgano Dravsko polje...

Nad Dravskim poljem se nebo vedno žari! Komaj si ljudje oddahnejo od enega požiga, že švigajo plameni proti nebu v sosednji vasi; enkrat tukaj, enkrat tam, da prestrašeni svet ne more nikdar priti do miru.

V noči od ponedeljka na torek je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Jakoba Kožarca v Spodnji Gorici pri Pragerskem. Gasilci iz vseh okoliških naselbin so prišli sicer hitro pomagat, toda škode je vseeno nad 100.000 dinarjev. Domači sin in hlapec pa sta si komaj rešila življenje z drznimi skoki iz gorečega poslopja.

Ljudje so prepričani, da je v tem okolišju na delu zločinaška roka.

To je prav verjetno, ker vse kaže na to, da ognja ne vnetijo le kakšni klateži in postopači, ampak človek, ki razmere pozna.

Novice

★

Zrtev divjega lovca. Te dni so našli v Tržiču 37 letnega lovskega čuvaja Janeza Megliča nezavestnega v potoku Lomščici. Na vsem telesu je imel strašne rane. Preiskava je dognala, da je ranjenec bil na predvečer skupaj z znanim divjim lovcom Valentinom Megličem, ki je pravega lovca na poti domov zabodel z nožem 23 krat! Več ran je bilo smrtnih. Nato je že na pol mrtvega moža še obdelaval s težkim kolom in ga končno vrgel v potok.

Novo avtomobilsko cesto grade iz Ruš do Sv. Aneha. Nova cesta bo vezala Ruše s Pohorjem, potem pa se bo združila s cesto Reka—Sv. Aneha in s cesto Sv. Martin na Pohorju—Aneha.

Za mrtvega je proglašeno sodišče v Celju za garja Franca Brega, rojenega l. 1882. pri Sv. Antonu na Pohorju. L. 1914. je odšel na fronto, pa do danes ni o njem nobenega glasu.

V župnišče v Javorju so te dni vlomili neznan zlikovci in odnesli gosp. župniku Josipu Klopčiču precej blaga. Posesniku Koširju istotam pa so odnesli 500 dinarjev v gotovini.

S češnje je padla in se ubila. Na Vidovdan je padla s češnje v Telčah pri Škocijanu Terezija Slabšak tako nesrečno, da je umrla. Bila je pridna gospodinja in vzorna mati. Zapušča moža in šest nepreskrbljenih otrok, ki zanjo žalujejo. Naj ji bo lahka ljubljena domača gruda. Prizadetim naše iskreno sožalje.

Nov grob. V Zabnici pri Škofji Loki je umrl v 70. letu starosti visoko čislani in daleč na okoli visoko spoštovan posestnik in trgovec Anton Cegnar. Pogreb blagega pokojnika je bil v nedeljo popoldne na domačem pokopališču. Zasluznemu možu za napredek domače vasi bodi ohranjen časten spomin. Njegovim ostalim naše iskreno sožalje.

Kathreiner Kneippova sladna kava je s svojo kakovostjo in izdatnostjo nenadkriljiva! Pazite na tovarniški znak!

Nov spomenik »neznanemu vojaku« bodo postavili na hribu »Avalac« pri Beogradu. Načrt za spomenik je izdelal slavni kipar Meštrović. Temelj je položil Nj. Vel. kralj Aleksander na Vidov dan.

Novo elektrarno so izročili v obrat v soboto zvečer pri Sv. Ani nad Tržičem.

Posvetitev nove cerkve v Ljubljani. V nedeljo so posvetili v Ljubljani novo farno cerkev sv. Cirila in Metoda. To je prvo svetišče v Sloveniji, ki je posvečeno slovanskima apostoloma. Cerkev so posvetili z velikimi svečanostmi.

Državna podpora za celjski okraj. Ministrstvo za kmetijstvo je nakazalo banski upravi v Ljubljani 40.000 Din kot podporo za nabavo semen za tiste prebivalce celjskega okraja, ki so bili prizadeti vsled povodnji.

Po maturi je utonil pretekli teden v Savi 20 letni Anton Krajc iz Grahovega pri Cerknici. Krajc je dovršil par dni prej trgovsko akademijo v Ljubljani. Njegovega trupla še niso našli.

Bodite previdni pred agenti! Ljubljanska policija zbira podatke o nedovoljenem poslovanju neke fotografske tvrdke z juga, ki posluje po Ljubljani in tudi deželi z nedovoljenimi triki. Akviziterji te tvrdke imajo na piki seveda bolj preproste ljudi, kakor služkinje in druge. Akviziter skuša svojo žrtev pridobiti najprej za povečanje fotografske slike. Ko vidi, da nima uspeha, ji obljudi, da to ne bo prav nič veljalo, nakar mu žrtev res izroči kakšno sliko za povečanje. Čez kakšnih deset dni pride k žrtvi drug agent, ki prinese že na pol izdelano povečano sliko, obenem pa pravi: »Veste, kar zastoj to ne bo, vsaj naši stroški morajo biti plačani!« Žrtev navadno izroči agentu kakšnih 100 Din. Čez teden dva pa prejme žrtev obvestilo, da naj dvigne po povzetju poslano pošiljko na pošti ter naj doplača kakšnih 300 do 400 Din. Žrtev, ki spozna, da je bila prevarana, navadno protestira pri tvrdki, ta pa ji potem pošlje res sliko, toda ne njeno, temveč neko povsem drugo. Žrtev seveda ponovno protestira, nakar jo tvrdka potolaži, češ, da gre le za pomoto. Jezna vsega tega postopanja, gre žrtev potem na pošto in plača povzetje. Na ta način je znanih v Ljubljani že več primerov. Policija je za nekatere take primere zvedela, jih preiskala in jih prijavila državnemu pravdniku.

60-letnico svojega obstoja je praznovalo 29. junija t. l. vseučilišče v Zagrebu. Na slavnosti je zastopal ljubljansko vseučilišče rektor dr. Slavič.

Dolžniki!

Pristopajte h gospodarski zadrugi „ZAŠČITA“ v Ljubljani, Masarykova cesta 14/II, ki Vam uspešno pomaga urediti Vaše dolge, posreduje najceneje pri vseh Vaših upnikih in pri oblastvih. Kmetom urejuje vse zadeve po uredbi o zaščiti kmetov in posreduje glede nezaščitenih dolgov. — Ne odlašajte več s pristopom!

J. Z.:

Čemu pomanjkanje denarja?

Kmalu po letu 1500. so se pričeli Turki pripravljati proti severu, za pohod nad Dunaj. Zato so morali tudi v Srednji Evropi misliti na obrambo, toda primanjkovalo je denarja. Upejali so torej splošni vojni davek, toda denar je le počasi prihajal, kajti nemški knezi so takrat bolj mislili na reformacijo in nasprotstva z Rimom nego na deloma slovanski jug, kojemu so precej turške nadloge celo privoščili. Francozi in Angleži pa so se tudi že desetletja med seboj bojevali.

In posmeheval se jim je turški paša-vojskovođa, ki je po svojih ogleduhih dobro poznal položaj na severu, češ: »Sedem stolpov zlata imam pripravljene za pohod proti Nemcem, a oni šele premišljujejo, kako in kje dobiti denar.« (Ranke: Deutsche Geschichte im Zeitalter der Reformation.)

Tisto zlato je dobil paša v Novem Brdu, najbogatejšem zlatem rudniku takratne Srbije.

Tristo let kasneje se je pripravljala Napoleon nad Zgornjo Italijo, pa je dal v Parizu tiskati italijanski papirnati denar, da so v Piemont prihajajoči Francozi vse točno plačevali

in v kratkem vse Poadižje preplavili s ponarejenimi bankovci. Ljudstvo jih je z veseljem sprejelo, govorilo o zlatih časih in se navduševalo za Francoze; ko pa je bilo treba denar zamenjati za kovino, so prevaro spoznali, a bilo je prepozno. (Po Napoleonovih »Spominih«.)

Sto let kasneje — ob svetovni vojni — so vse države posnemale Napoleona in z denarjem brez kritja preplavljale svoje lastno ozemlje ter tako povzročale draginjo in povojno pomanjkanje denarja, ko ob urejajočih se novih razmerah niso smeli več tiskati papirja brez vsaj delnega kovinskega kritja. Znanstveno so tako gospodarstvo imenovali »inflacij«, in še dandanes jo posamezni »strokovnjaki« zagovarjajo. So pa pač Francozi 1870 drugače postopali; tekmovali so med seboj, da čimprej poplačajo Nemčiji vojno odškodnino in ta se je hvalila z znamenitim stolpom v Spandavi pri Berlinu, kjer so francosko kovinsko gotovino spravljali. Kako pa se je nam zgodilo nedavno s slavljenimi reparacijami? Z eno edino peresno potezo jih je predsednik Hoover odpravil, države-zmagovalke so zgubile milijarde, a premaganci so si opomogli in že zopet dvigajo glave.

Iz gorenjih treh slučajev razvidimo, da je bil edino prvi primer za državo časten in dostojen, poznejša dva se s tem ne smeta ponašati. Ako hoče torej država dobro uspevati in pravilno gospodariti, mora imeti lastno

Požar. Pri Sv. Ani pri Tržiču na Gorenjskem je pogorela v ponedeljek domačija posestnika Ivana Godna. Sumijo, da je bil ogenj podtahnjen.

Pet tisočakov, ki jih je bil prejel neki posestnik v Polšniku pri Litiji za prodane vole in skril pod tram pod streho, so miši zvlekle v svoje gnezdo, kjer so denar našli orožniki. Miši so pa na srečo obgrizle samo ovojni papir, bankovci pa so bili še celi.

Mlekarska šola v Škofji Loki, o kateri se je govorilo, da bo ukinjena ali vsaj premeščena, ostane. To se vidi iz razpisa novega šolskega leta na tem zavodu.

Dekle se je izpremenilo v fanta. V neki vasi blizu Kostanjevice je zbolelo šletno dekletce. Zdravnik pa je po daljšem zdravljenju opazil, da se dekletce nekam čudno spreminja in je končno ugotovil, da se je dekletce izpremenilo v fanta! Stvar je prijavil banski upravi v Ljubljani, ki je odredila nadaljnjo preiskovanje redkega, a v medicini ne čisto neznanega pojava.

Pri kozareu vina so zalotili orožniki dva mlada uzmoviča, ki sta okradla posestnika Od-lazka iz Cileve pri Zagorju za 1050 dinarjev. Denar, ki sta ga fanta zakopala, je dobil pravi lastnik nazaj.

Nesreča treh Celjanov v Trstu. Na Vidovdan so se odpeljali iz Celja z avtomobilom 45 letni Alojz Pachiaffo, 49 letni Alojz Knez in njegov brat 42 letni Ivan Knez. Peljali so se najprej v Celovec, od tam pa v Benetke in v Trst. Tam pa so zavozili v kanal, ki sega od obale do cerkve sv. Antona. Iz vode se je rešil samo Ivan Knez, njegova tovariša pa sta utonila.

Občinske volitve v Kostanjevici, v St. Jerneju in v Škocijanu. V nedeljo so se vršile v imenovanih treh občinah nove občinske volitve. V Kostanjevici je zmagala lista g. Lavoslava Bučarja (328 proti 223 glasovom), v St. Jerneju lista g. Antona Radkoviča (512 proti 310 glasovom), v Škocijanu pa lista g. Ivana Globevnika (358 proti 217 glasovom).

Sol namesto saharina. Nekemu gospodu so prodali neki sleparji v Mariboru 4 kg soli namesto saharina za 2000 dinarjev. Tri sleparje, ki so bili zapleteni v to kupčijo, je policija že prišla, kaznovan pa bo tudi opeharjeni kupec, ker je tudi nakup saharina prepovedan.

S celo rodbino je prišla v porodnišnico v Mariboru neka siromašna ženska, ker ni vedela kam dati svojih otrok. Otroke so oddali v Mladinski dom, dokler jih mati ne bo mogla prevzeti.

kovino za kovani denar — papir je samo olajševalno prometno sredstvo — a ta kovina ne sme preko državnih meja za inozemsko blago, ker je sicer doma primanjkuje in se le počasi vrača v državne blagajne.

In tako nastane v državi sami pomanjkanje gotovine. V takem slučaju misliti na razne »inflacije«, bi bil zločin nad državljanji; brez gotovine pa ni gospodarskega življenja.

Kako si torej pomagati?

Svoj kovinski denar moramo obdržati in pridrževati v državnih mejah z lastno industrijo, koja mora, ako državljanji sami nimajo sredstev, sposobnosti ali volje, nadomestiti država sama; kovino za denar pa dobimo v lastnih rudnikih, katere treba v ta namen podržaviti, da niti unce zlata ali srebra inozemec ne izvozi preko meje. Kakor zlato in srebro za valuto, so važni baker, železo in premog za industrijo in bi morali biti torej zlati, srebrni, bakreni in železni rudniki ter premogovniki državni monopol, proti katerim bi bil naš tobačni monopol prava bagatela. V tem oziru smo pri nas od vojne sem neizmerno zamudili, kajti rudnik ni njiva, na kateri vsako leto kaj zraste, temveč, kadar ga je tuje površno izropal, je uničen; državi ostanejo zaliti rovi in nekaj plačanega davka, vse drugo je za vselej uničeno.

(Konec prihodnjič)

Gospodarstvo

Občni zbor Zveze selekcijskih društev za svetlolisasto govedo v Beltincih

Dne 23. junija se je vršil pod predsedstvom inž. Mikuža tretji občni zbor te delavne živinorejske organizacije. V zvezi je včlanjenih 27 selekcijskih edinic iz srezov Dol. Lendava, Murska Sobota, Ljutomer in iz sodnega okraja Sv. Lenart v Slov. goricah, katere so skoraj v polnem številu poslale svoje delegate na to zborovanje. Kralj. bansko upravo je zastopal znani živinorejski strokovnjak inž. Wenko, ki je prinesel pozdrave od g. bana ter želel Zvezi čimveč uspehov na polju pospeševanja živinoreje potom selekcije po plemenski vrednosti. Iz poročil načelstva je bilo razvidno, da so ocenjevalne komisije zveze odbrale po Lydtinovem sistemu tekom svojega delovanja 2054 krav v plemenske svrhe, od katerih je bilo vpisanih v rodovnik A 725, v rodovnik B pa 1329 komadov. Med temi odbranimi kravami se nahaja več dobrih molznic, ki so dale nad 4000 litrov mleka na leto, kar je velike gospodarske važnosti za to selekcijo, če se pomisli, da svetlolisasto govedo ne spada v prvo vrsto mlečnih pasem. Na ta način odbrani ženski plemenski material oplemenjen s prvovrtnimi biki originalci, bo ustvaril tekom generacij potom ponovne odbire zarod in potomstvo, ki bo v vsakem oziru odgovarjalo ne le potrebam domačega prebivalstva, temveč tudi vsem zahtevam pri dobavi tega plemenskega blaga v ostale srece in banovine. V letu 1933 je bilo že od starejših društev prodano za plemo 39 bikov in bikcev in 12 teličk za skupno vsoto 102.510 Din, kar dokazuje, da hočejo posestniki v tem pasemskem okolišu kupovati le ono plemensko živino, za katero lahko dobijo rodovniške izvlečke, iz katerih je med drugim predvsem razvidno pokolenje in mlečnost prednikov od nakupljene živali.

Zveza polaga veliko važnost na to, da se molzna kontrola pri v rodovnik vpisanih kravah strogo in vestno izvaja. V to svrhu je zaposlelih 43 društvenih molžnih kontrolorjev in 2 zvezna potovalna nadziralca, ki imata predvsem nalogo, da ugotavljata, če člani in molžni kontrolorji pravilno vodijo beležke pri poedinah kravah o količini namoženega mleka. Pri posameznih društvi plemeni sedaj 27 bikov, po večini originalcev. Z ozirom na 2054 rodovniških krav pa bi bilo želeli, da se s pomočjo javnih sredstev nakupi še nekaj bikov, da bi na ta način dobila vsa društva dovoljno število plemenjakov, ki so v resnici neobhodno potrebni pri smotreni selekciji živine v svetlolisastem pasemskem okolišu.

Ob zaključku občnega zbora se je zastopnik kralj. banske uprave inž. Wenko zahvalil načelstvu Zveze in zveznemu selekcijskemu od-

boru: ravnatelju inž. Mikužu, vet. svet. Samcu in inž. Eiseltu za njihovo požrtvovalno delovanje na polju selekcije in povzdige živinoreje ter je obenem obljubil, da bode kr. banska uprava v okvirju proračunskih možnosti tudi nadalje to koristno delovanje podpirala. Predsednik inž. Mikuž se je zahvalil kralj. banski upravi, kakor tudi sreskim kmetijskim odborom, ki so z denarnimi podporami omogočili, da se je ta akcija v teh srezih začela in tudi tako uspešno napreduje.

Razno

Najstarejši človek sveta — umrl

Te dni je umrl sloviti Zaro-aga, o katerem so trdili, da je najstarejši človek na svetu. On sam je trdil, da je star 160 let, zdravniki pa, ki so preiskali njegovo okostje, so mu prisodili samo 120 let.

Tega moža je široki javnosti odkril neki Amerikanec, ki je postal pozoren na moža zaradi njegove velikosti. Zaro-aga je bil namreč visok nad 2 metra. Krasila ga je lepa, dolga, bela brada. Oči je imel zelo živahne in njegova hoja je bila mladeniško-prožna. Dobre volje je bil starec vedno; če ga je kdo vprašal, koliko je star, je ponosno pokazal listek, na katerem je bilo zapisano število 1775 — letnica njegovega rojstva.

Zaro-aga je bil po lastnem pripovedovanju potomec zelo dolgožive rodbine: njegov oče je bome dočakal 112 let. Eden od njegovih sinov, ki je umrl l. 1900., je bil star 101 leto, in tudi njegova najmlajša hči bo kmalu stara 100 let. Oženjen je bil dvanajstkrat in rodilo se mu je 36 otrok. Ko se je zadnjič oženil, je bil star 152 let, njegova žena pa je bila 100 let mlajša. Zanimiv je moral biti pogled na svate, med katerimi so bili že po 100 let stari otroci mladega ženina...

Pogovor med dvema sestricama

— Stefica: Vidiš Ivica tale golob, ne bo nikdar za župana drugim golobom.

— Ivica: Zakaj pa ne Stefica? Zato, ker je za župana preveč krotak.

Amerikanec, ki je starca odkril, ga je pregovoril, naj gre z njim v Ameriko, kjer se je ljudem kazal za denar v raznih zabaviščih. Starac je dolgo pot in večerne nastope z lahkoto

prenašal. Na vprašanje, kako živi, da je dočakal tako visoko starost, je odgovoril, da ni nikdar jedel mesa, da ni nikdar kadil in nikdar pil alkoholnih pijač. Največ pa mu je pomoglo do tako visoke starosti to, da je mnogo hodil in si s tem ohranil gibčnost in prožnost.

Kakor je sam pripovedoval, je bil šestkrat v vojski in šestkrat je bil ranjen. Bitke pri Plevni v rusko-turški vojni pa se je udeležil že kot 100-letnik!

Pošta predsednika Roosevelta

Predsednik Zedinjenih držav Franklin Roosevelt prejema dan na dan na tisoče pisem. Povprečno mu dostavi pošta na dan po 7000 dopisov, zgodilo pa se je tudi že, da je prejel nekega dne nad 200.000 pisem! Tega dopisovanja pa je kriv on sam, ker je nekoč rekel v radiu, naj ljudje le njemu pišejo in mu sporoče, kaj bi radi. Sedaj pa ima!

Če bi predsednik porabil za branje enega pisma le po eno minuto, bi mogel prebrati komaj 1400 pisem, ne da bi kaj jedel med branjem ali pa spal. Kljub temu pa piše skoraj vsa pisec: »Gospod predsednik, preberite pismo sami in ne dajte ga tajniku!« Večina piscev pa odgovora niti ne zahteva, ker mu navadno dajejo razne nasvete ali pa se mu zahvaljujejo za razne ukrepe.

Med pismi, ki jih prejema predsednik, se nahajajo včasih tudi darila za državo. »Slišal sem,« piše neki deček, »da potrebujete zlato. Jaz imam en cekin, ki sem ga dobil od svojega strica — tu ga vam pošiljam. Povedal pa nisem nikomur nič o tem!«

Razumljivo je tudi, da dobiva predsednik mnogo pritožb. Pritožbe pa ne romajo v koš, ampak jih izročajo pristojnim uradom, ki morajo vsako pritožbo natanko preiskati in poročati predsednikovi pisarni, kaj so ukrenili.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov izkazane rezerve znašajo " " 10 "

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog

Po svetu

Ruska naročila v Franciji. Rusija je naročila v Franciji 4 križarke po 7000 ton in 4 torpedne rušilce.

Žabje dirke. V Ameriki so podjetni spekulant prišli na nov šport. To so žabje tekme v plavanju in skakanju. Zgradili so posebno odirkališče — širok bazen z ovirami v vodi, kjer plavajo in skačejo dresirane žabe kakor tekači in skačejo konji pri konjskih dirkah.

Konec strankarskih listov v Bolgariji. Po sklepu vlade so prenehali na Bolgarskem izhajati vsi strankarski časopisi. V Sofiji bo izhajalo le še 10 dnevnikov, ki pa bodo vsi le informativnega značaja.

Jubilej spalnih vozov. Spalne vozove, kakršne imajo danes upeljane že skoro vse železniške družbe, je pred 75 leti izumil mizar Pullmann. Prvi vozovi so bili precej priprosti, danes pa že najdeš v njih vse razkošje, ki si ga želi moderni potnik. Pullmannova družba ima danes skoraj 10.000 spalnih voz. Izumitelj Pullmann pa je umrl l. 1897.

Radio

od 8. do 15. julija 1934.

Nedelja, dne 8. julija: 9:00: Versko predavanje (dr. Guido Rant). — 16:00: Pomen in potreba standardizacije kmet. pridelkov (Alojzij Jamnik). — 16:30: Josip Jurčič: Jurij Kozjak, zvočna igra.

Ponedeljek, dne 9. julija. 18:00: Alkoholne in brezalkoholne sadne pijače (gdč. Traven). — 18:30: Janičarji II. (Rudolf Dostal). — 19:30: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna).

Torek, dne 10. julija. 18:00: Otroški kotichek (Kunčičeva skupina). — 19:30: Med prodajalci in kupovalci na ljublj. trgu (Ciril Hočevar).

Sreda, dne 11. julija. 18:30: O verstvih (Fr. Terseglav).

Četrtek, dne 12. julija. 18:00: Mistika mohamedanstva (Vladimir Regally). — 18:30: Knjižni pregled (Mrzel Ludvik).

Petek, dne 13. julija. 18:30: Izleti za nedeljo: Po loškem gospodstvu (Ante Gaber).

Sobota, dne 14. julija. 18:30: Zabavno predavanje (Reš Franjo). — 19:00: Koroška ura (g. Mengendorfer). — 19:30: Zunanji politični pregled (dr. Jug).

Sejmi

9. julija: v Pišecah, Tirni, Lembergu, Bregu pri Ptuju.
10. julija: v Dobovi, Poljčanah.
11. julija: v Senožečah.
12. julija: v Ljutomeru, Rogatcu, Šoštanju, Sv. Marjeti v Sl. gor., Planini, Horjulu, Jagnenci, Zg. Tuhinju, Planini, Kranju, Gor. Planini.
13. julija: v Koprivnici, Ločah pri Poljčanah, Trebnjem, Starem logu pri Kočevju, Jagnenci pri Svibnjem, Litiji.

Valute

1 ameriški dolar	Din	33-90
1 nemška marka	Din	12-95
1 švicarski frank	Din	11-10
1 angleški funt	Din	174-—
1 francoski frank	Din	2-25
1 češkoslovaška krona	Din	1-42
1 italijanska lira	Din	2-92

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1933, se mora do nadaljne odredbe dodati še 28½% na ime »prima«.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9-40 dinarjev.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana

Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana - Telefon št. 37-83, 37-84, 37-85; interurban: 37-81, 37-82

PETERSON INTERNATIONAL BANKING CODE

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepozit i. t. d.

EKONOM

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani

Kolodvorska ulica 7

Telefon interurban 25-06

(v lastni hiši)

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zдроб, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zдроб, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žlindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne „Ilovac“, Karlovač, za vse vrste zidne in strešne opeke.

GOSPODINJA (družabnica)

se išče za srednjeveliko kmetško gospodarstvo: stara od 30—50 let. Samska, vdova brez otrok ali ločena žena. Prednost ima zadružno ali trg. izobražena s kapitalom od 10.000 Din naprej. Naslov v upravi „Kmetškega lista“ v Ljubljani.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „Kmetški dom“. Žiro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4% brez odpovedi, po 5% pri tromesečni odpovedi. — **JAMSTVO ZA VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja. — **POSOJILA** daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **BLAGAJNIŠKE URE:** Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, še ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½ ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000— . Rezerve Din 1.200.000— .